

Angola (3) OK!

(48)

Udlændinge

Styrelsen

Im. Fln.sekr. 20 J.nr. 2002/71511-S

17 OKT. 2002 NWI

Asylafdelingen

Antal bilag Aktnr. 2

Dato:
Kontor:
Sagsbehandler:

2. september 2002
Dokumentationskontoret
Jens Weise Olesen

17/10-02

Angola - situationen efter afslutningen af borgerkrigen

Baggrund

Den 22. februar 2002 blev grundlæggeren og lederen af den angolanske oprørsbevægelse União Nacional para a Independência Total de Angola (UNITA), Jonas Savimbi, dræbt af regeringstropper. Dermed opstod der håb om en afslutning af den næsten 30 år lange borgerkrig i Angola. I slutningen af juli 2002 erklærede FNs generalsekretær Kofi Annan, at en ud af fire angolanere er internt fordrevet som følge af borgerkrigen og ca. 30% af befolkningen har behov for nødhjælp igennem de næste seks måneder. Det antages, at Angolas borgerkrig – Afrikas længste – har efterladt omkring en halv million døde og tvunget omkring fire millioner på flugt.¹

I slutningen af marts 2002 vurderede UNHCR's Emergency & Security Service at der kan "gå måneder, måske endda år, førend de fulde implikationer af Savimbis død bliver tydelige".²

Det skal bemærkes, at UNITA består af en række fraktioner. Ifølge ovenstående UNHCR rapport³ består UNITA af fem undergrupper:

¹ Agence France-Press (AFP), Peace or no peace, Angolan children are dying of hunger, 6 August 2002.

² UNHCR, Emergency & Security Service, Angola: After the death of Jonas Savimbi, by Anna Richardson, Independent Researcher, UK, WRITENET Paper No. 10/2002, March 2002, s. 1.

³ Ibid, s. 4.

- UNITAs kampstyrke, som var ledet af Jonas Savimbi indtil dennes død i februar i år. Den blev kaldt UNITA *Bellicista* af regeringspartiet Movimento Popular de Libertação de Angola (MPLA).
- Oversøiske UNITA repræsentanter, som var loyale over for og havde kontakt til Savimbi, men som, efter FNs sanktioner, der forbød disse at rejse, blev isoleret i forhold til UNITAs situation i Angola. Denne gruppe ledes øjensynligt af Isaias Samakuva, som var tidligere chefforhandler for UNITA under Lusaka forhandlingerne. Africa Confidential⁴ oplyste i marts 2002, at Samakuva opholder sig i Paris og anses for at være en "trofast, principfast og værdig UNITA-repræsentant". Andre repræsentanter for denne gruppe er, ifølge Africa Confidential, Carlos Morgado i Portugal (han var tidligere Savimbis private læge), Jardo Muekalia i USA, João Vahekeny i Schweiz og Azevedo Kangange i Belgien.
- De UNITA parlamentarikere i Luanda, som forblev loyale over for Savimbi.
- De UNITA parlamentarikere i Luanda, som tog afstand fra Savimbis politik, men som også afviste at lade sig optage i det MPLA-godkendte UNITA *Renovada*. Denne gruppe ledes af Abel Chivukuvuku, der tidligere var leder af UNITAs parlamentsgruppe. Ifølge Africa Confidential har Chivukuvuku nære kontakter til de vestlige diplomater i Luanda, men vurderes ikke til at være en samlende kraft i UNITA. Gruppen består bl.a. af Jaka Jamba og Manuel Savihemba, som tidligere har haft problemer med MPLA, da myndighederne mente han havde for nære kontakter til Savimbi.
- De UNITA parlamentarikere og politikere i Luanda, som tog afstand fra Savimbi og som blev medlemmer af UNITA *Renovada*. Denne gruppe blev set af andre UNITA grupper som regeringstro. Denne gruppe ledes af den tidligere generalsekretær for UNITA Eugénio Manuvakola.

⁴ Africa Confidential, How many UNITAs?, Vol. 43, No. 5, 8 March 2002.

Våbenhvileaftale og demilitarisering

Den 4. april 2002 underskrev UNITA og den angolanske regeringshær Forças Armadas Angolanas (FAA) en våbenhvileaftale (Memorandum of Understanding). Underskrivelsesceremonien fandt sted med deltagelse af repræsentanter fra USA, Portugal, Rusland og FN.⁵ UNITA's Generalsekretær Paulo Lukamba "Gato" stod frem som ny leder af UNITA kort efter Savimbi's død. Ifølge IRIN så det ud til, at "Gato" havde sikret sig støtte fra exilerede UNITA repræsentanter forud for underskrivelsen af våbenhvileaftalen.⁶

Kofi Annan erklærede den 26. august 2002 i en tale til Angolas præsident Jose Eduardo Dos Santos, at Angolas befolkning og landets ledelse fortjener stor ros for indgåelsen af en fredsaftale. Det faktum, sagde Kofi Annan, at våbenhvileaftalen fandt sted samt, at der er blevet gennemført og afsluttet en demilitarisering og en indkvarteringsproces [af UNITAs oprørssoldater], beviser det angolanske folks universelle ønske om, at lægge krigen bag sig en gang for alle. Kofi Annan tilføjede, at han var opmuntret over planerne om, at afholde valg i Angola inden for de næste to år.⁷ I samme forbindelse anmodede UNITAs leder Paulo Lukamba "Gato" om, at FN's sanktioner mod UNITA bliver ophævet, idet bevægelsen ikke længere kæmper mod Angolas regering.⁸

I henhold til våbenhvileaftalen skal der ske en demilitarisering af UNITAs oprørssoldater. Dertil kommer, at de tidligere oprørssoldaters familier, dvs. omkring 300.000 personer, skal modtage assistance i lejre eller centre nær indkvarteringslejrene for de tidligere UNITA-soldater. Ifølge aftalen skulle demilitariseringen være afsluttet i slutningen af juni 2002. 5.000 af de tidligere oprørere skulle opta-

⁵ IRIN, Angola: Demobilisation of UNITA soldiers critical for peace, 4 April 2002.

⁶ IRIN, Unite for peace, church tells UNITA, 11 April 2002.

⁷ UN Secretary-General, Secretary-General confident that international community is prepared to assist Angola in overcoming complex challenges, (SG/SM/8344, AFR/456), 26 August 2002.

⁸ Agence France-Presse (AFP), Angola's UNITA tells Annan UN sanctions should be lifted, 26 August 2002.

ges i regeringshæren FAA, mens resten skulle genoptrænes med henblik på reintegration i det civile liv i begyndelsen af 2003. En senior-forsker ved Institute for Security Studies (ISS) i Pretoria understregede over for IRIN i begyndelsen af maj 2002, at våbenhvileaftalen blot er en begyndelse, "dette er kun det militære aspekt af konflikten – den vil ikke løse de strukturelle problemer, der førte til krigen".⁹

Allerede den 10. maj 2002 oplyste Angola's regering, at næsten 42.000 af UNITA's tropper nu var blevet indkvarteret, hvilket svarede til 78% af UNITA's samlede styrke. FN's humanitære koordinator og UNDP repræsentant i Angola, Eric de Mul, oplyste i samme forbindelse, at der var grund til bekymring over de humanitære forhold i indkvarteringsområderne. Disse forhold vedrørte såvel de demilitariserede soldater som disses familier. Eric de Mul beskrev forholdene som "meget dårlige, især for børn".¹⁰

I midten af juni 2002 oplyste regeringen at 79.000 oprørssoldater var blevet demilitariseret. HRW indrømmer, at dette tal er udtryk for en succes, men tilføjer dog, at demilitariseringen ikke er sket problemfrit. Til trods for, at de demilitariserede soldater har modtaget nogen assistance, lever de slægtninge og andre civile, der opholder sig sammen med de demobiliserede soldater, under "rystende" forhold. De mangler tilstrækkeligt med mad og medicin, hvilket betyder, at fejlnæring og dødeligheden er høj.¹¹

Den 13. august 2002 udsendte International Organization for Migration (IOM) en pressemeddelelse, hvoraf det fremgik, at der nu var blevet indkvarteret godt 84.600 UNITA soldater og ca. 230.000 slægtninge til disse i 34 lejre i Angola. Der er nu etableret en fælles kommission (Joint Commission under the Lusaka Protocol) bestående af UNITA og regeringen, som følger opløsningen af

⁹ IRIN, Angola: Focus on challenges to the peace process, 2 May 2002.

¹⁰ IRIN, Angola: Interview with Humanitarian Coordinator, Eric de Mul, 10 May 2002.

¹¹ Human Rights Watch, The War is Over: The Crisis of Angola's Internally Displaced Continues, A Human Rights Watch Background Briefing paper, July 3, 2002, s. 11.

UNITA's militære styrker.¹² I en tale til den fælles kommission i Luanda den 25. august erklærede FNs generalsekretær Kofi Annan, at på dette tidspunkt var de militære mål, som fastsat i Lusaka Protokollen, nået, ligesom demilitariseringen af UNITA. Processen med at omforme UNITA til et politiske parti var ligeledes indledt.¹³

Sikkerheds- og menneskerettighedsforhold

Menneskerettighedssituationen i Angola var meget alvorlig under borgerkrigen. Amnesty International (AI) oplyste bl.a. i sin årsrapport for 2001¹⁴, at hundreder af civile var blevet dræbt af såvel UNITA som af regeringstropper. UNITA mishandlede og bortførte tillige hundredvis af børn. Væbnet konflikt og usikkerhed i store dele af Angola fik tusindvis til at flygte ud af landet eller leve som internt fordrevne. De internt fordrevne lever under meget vanskelige forhold.

AI oplyste videre, at politiet brugte overdreven vold mod demonstranter, hvorunder to blev dræbt og ni andre såret. Politiet dræbte og torturerede angiveligt mistænkte kriminelle. Myndighederne tilbageholdt personer, der benyttede sig af retten til forsamlingsfrihed og ytringsfrihed. Landminer har dræbt eller lemlæstet et stort antal civile.

I sin World Report 2002¹⁵ rapporterede HRW, at ytringsfriheden i Angola begrænses, idet journalister blev udsat for restriktioner. Myndighederne tillod en vis diskussion om offentlige anliggender, men slog dog ned på oppositionspartier ved at nægte disse forenings- og forsamlingsfrihed. I visse tilfælde med vold. Det var især partierne og bevægelserne Front for the Liberation of the Cabinda Enclave

¹² International Organisation for Migration (IOM), IOM press briefing notes 13 Aug 2002: Angola, 13 August 2002.

¹³ UN Secretary-General, UN prepared to assist Angola as it begins building lasting, equitable peace under the rule of law, Secretary-General says, (SG/SM/8343, AFR/455), 25 August 2002.

¹⁴ Amnesty International, Angola, Amnesty International Report 2002 (AI Index: POL 10/001/2002).

¹⁵ Human Rights Watch (HRW), World Report 2002: Angola. (Rapporten omfatter 2001).

(FLEC), Party for Democracy and Progress in Angola (PADPA), National Front for the Liberation of Angola (FNLA), UNITA *Renovada*, Party for Social Renovation (PRS) og Democratic Party for the Progress of the Angolan National Alliance (PDP-ANA). Kirkelige og andre gruppers forsøg på at organisere freds- og menneskerettighedsdemonstrationer er blevet afvist af myndighederne. Imidlertid har der fundet en øget menneskerettighedsaktivitet sted i landet, især i hovedstaden Luanda. Regeringen har således tilladt civile og kirkelige grupper at afholde menneskerettighedsseminarer og konferencer. Imidlertid har der været meget begrænsede aktiviteter uden for hovedstaden. Dette skyldes den dårlige sikkerhedssituation, og ingen menneskerettighedsgruppe har været i stand til at fungere i UNITA-kontrollerede områder.

Paraplyorganisationen Watch List on Children and Armed Conflict rapporterede i slutningen af april 2002, at Angola er blandt de tre lande i verden, der er hårdest ramt af landminer. Antallet af miner er ukendt, men det vurderes, at der findes mellem 2 og 7 millioner landminer i Angola¹⁶. Omfanget af udlagte miner truer civilbefolkningens liv. Især kvinder og unge piger, der ofte dyrker markerne og søger efter brænde, trækul og andet i marken, er i risiko. Problemet forværres af, at der nu er mange flygtninge og internt fordrevne, der søger tilbage til deres hjemegn. Nogle miner er malede i stærke farver og lagt på selve jorden med henblik på at vække børns nysgerrighed. I 2000 blev 840 mennesker, inklusive 62 børn dræbt af landminer i Angola. I Angola findes der i dag mellem 70.000 og 90.000 mennesker som er amputerede som følge af landminer. Omfanget af landminer i Angola er så alvorligt, at minerne mange steder ligger så tæt i landskabet, at det er umuligt for befolkningen i disse områder at dyrke jorden eller opdrætte husdyr. Landminerne begrænser mulighederne for nødhjælpsassistance, bevægelsesfrihed, og genbosætningsprogrammer. Et andet resultat af de mange landminer er en øget urbanisering, som yderligere har sat pres på byernes få ressourcer.¹⁷

¹⁶ Andre kilder siger mellem syv og otte millioner.

¹⁷ Watch List on Children and Armed Conflict, Important Note, April 25, 2002.

AI rapporterede i april 2002, at våbenhvileaftalen i Angola giver landet en ny mulighed for at opbygge respekt for fundamentale menneskerettigheder i landet. Den 27 år lange konflikt mellem UNITA og Angolas regering dannede basis for alvorlige menneskerettighedskrænkelser. Under krigen har begge parter været skyldige i menneskerettighedskrænkelser, men der har været straffrihed for disse forbrydelser. Tusinder er blevet vilkårligt dræbt, mens andre har været udsat for vilkårlige fængslinger og tortur. Indtil nu, skriver AI, har mistænkte gerningsmænd været beskyttet af en række amnestilove. En ny amnestilov blev vedtaget af Nationalforsamlingen den 2. april 2002. Den giver angiveligt generel amnesti til alle soldater og civile, som har forbrudt sig mod den angolanske stats sikkerhed.¹⁸

AI understregede, at fredsftalerne i Angola i 1991 og i 1994 hovedsagelig faldt fra hinanden, netop fordi man undlod at sætte en stopper for straffriheden og beskytte menneskerettighederne, inklusive de økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder.¹⁹

Det skal noteres, at spørgsmålet om, hvorvidt konkrete menneskerettighedsforhold er blevet forbedret som følge af afslutningen af borgerkrigen, er uvist. Det kan dog formodes, at rekrutteringen af f.eks. børn til oprørsbevægelsen UNITA og til FAA stort set er ophørt.

Menneskerettighedsforholdene for oppositionen, journalister og andre kan muligvis også være forbedrede som følge af afslutningen af borgerkrigen. Det er der dog ikke konkrete oplysninger om.

Forhold for internt fordrevne og humanitære forhold i øvrigt

I begyndelsen af marts 2002 vurderede OCHA, at den humanitære situation i Angola var under fortsat alvorlig forværring. Til trods for Savimbis død fortsatte kampene og såfremt denne tendens fortsatte ville der være 300.000 flere internt fordrevne i løbet af seks måneder, hvilket ville bringe det samlede antal internt

¹⁸ Amnesty International, Angola: A new cease-fire – a new opportunity for human rights, 5 April 2002.

¹⁹ Ibid.

fordrevne i Angola op på 4,6 millioner.²⁰ Den 28 august 2002 rapporterede OCHA, at den humanitære situation i Angola fortsat er kritisk, til trods for tegn på, at der er sket en forbedring de seneste uger. Det blev vurderet, at ca. 300.000 internt fordrevne er blevet genbosat eller er returneret til deres hjemegn. OCHA understregede dog, at der nok ikke vil ske reelle forbedringer i de næste 12-18 måneder. Situationen vil forblive skrøbelig indtil den næste vellykkede høst er i hus og flertallet af de internt fordrevne er blevet bosat og der har fundet en forbedring af infrastrukturen sted.²¹

Som omtalt ovenfor blev der indgået en våbenhvileaftale mellem parterne i Angola og det ser ud til at denne aftale holder. Men Médecins Sans Frontières (MSF) rapporterede i begyndelsen af august 2002, at fem måneder efter indgåelsen af den våbenhvileaftale, som satte en stopper for de væbnede konflikter i Angola, er situationen i Angola fortsat meget alvorlig over hele landet. MSF vurderede, at fremtidsudsigterne mildest sagt er bekymrende.²²

Human Rights Watch (HRW) vurderede i juli 2002, at våbenhvileaftalen i Angola kan vise sig at blive den bedste chance Angola har for at opnå en varig fred siden den langvarige borgerkrig indledtes i midten af 1970'erne. HRW tilføjede, at UNITA samtidig har accepteret implementeringen af Lusaka-aftalen af 1994, som blev suspenderet i 1998. Imidlertid gør HRW opmærksom på, at til trods for at implementeringen af fredsaften er på vej, sker der en betydelig stigning i antallet af angolanere der har et akut behov for assistance, hvilket igen skaber grundlag for nye menneskerettighedskrænkelser.²³ Der tænkes her på landets internt for-

²⁰ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), Humanitarian Situation in Angola, Special Report, 7 March 2002.

²¹ UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA), OCHA Angola Update on Humanitarian Affairs as of 20 August 2002, 28 August 2002.

²² Médecins Sans Frontières (MSF), Survival of thousands of Angolans constantly threatened, 5 August 2002.

²³ Human Rights Watch, The War is Over: The Crisis of Angola's Internally Displaced Continues, A Human Rights Watch Background Briefing paper, July 3, 2002, s. 2.

drevne befolkning. Næsten 30 års konflikt har medført, at op mod en tredjedel af Angolas befolkning er internt fordrevne. Dertil kommer at 435.000 angolanere opholder sig som flygtninge i udlandet. Endelig er der omkring 500.000 mennesker, der har været isoleret bag UNITA's linjer eller er blevet holdt i regeringskontrollerede områder, og som nu for første gang i fire år får mulighed for humanitær assistance. FN og den angolanske regering har udarbejdet planer for at kunne genbosætte den internt fordrevne befolkning i deres hjemområder. Denne operation startede i juli 2002 og det er planen at 500.000 personer skal flyttes i år. HRW har udtrykt bekymring over disse planer, idet organisationen frygter at menneskerettighedsfold for de berørte befolkninger marginaliseres. HRW rapporterer at hverken regeringen i Angola eller FN påtager sig ansvaret for at implementere et effektivt beskyttelsessystem for de fordrevne. I den forbindelse fremhæves behovet for at sikre, at ingen flyttes mod deres vilje.²⁴

OCHA rapporterede i marts 2002, at af de 500.000 mennesker, der opholder sig i utilgængelige områder, dvs. bag UNITA's linjer eller i regeringskontrollerede områder var de 350.000 muligvis alvorligt nødlidende.²⁵

FN's World Food Programme (WFP) talsmand vurderede den 9. august 2002, at titusinder angolanere gennem de seneste to uger har benyttet sig af våbenhvilen i landet til at returnere til deres hjemsteder. Dette er sket trods risiko for landminer og andre farer. Det er første gang i 30 år, at flere angolanere nu returnerer til deres oprindelige hjemsteder frem for at flygte fra dem. Angolanske flygtninge returnerer tillige fra den Demokratiske Republik Congo (DRC) og Zambia. Trods denne positive udvikling mener WFP imidlertid ikke, at man kan anbefale flygtninge og internt fordrevne at vende hjem. Dette begrundes med, at mange af de steder flygtningene vender tilbage til ikke er blevet ryddet for miner og der er mangel på assistance generelt. Der sker dagligt ulykker med miner. Endelig henviser WFP til, at der endnu ikke har fundet evalueringsmissioner sted, som kan fastslå hvor-

²⁴ Human Rights Watch, The War is Over: The Crisis of Angola's Internally Displaced Continues, A Human Rights Watch Background Briefing paper, July 3, 2002, s. 2.

²⁵ OCHA, Humanitarian Situation in Angola, Special Report, 7 March 2002.

vidt det overhovedet er sikkert for angolanere at vende tilbage til deres hjemsteder.²⁶

Vedrørende menneskerettighedssituationen for de internt fordrevne rapporterede HRW i juli 2002, at UNHCR og FN's Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (OCHA) har iværksat en revidering den såkaldte Inter-Agency Protection Strategy. I forslaget til en revidering identificeres de menneskerettighedskrænkelser, der kan opstå som følge af våbenhvilen i Angola og i løbet af såvel retur-programmet for de internt fordrevne og returnerede som under afvæbningen, demobiliseringen og reintegrationen af tidligere UNITA oprørere. Disse krænkelser inkluderer tvungen genbosætning, chikane af internt fordrevne eller humanitært personale fra regeringens sikkerhedsstyrkers side, overgreb mod UNITA medlemmer og deres familier eller mod befolkningsgrupper i tidligere UNITA-kontrollerede områder, begrænsninger i bevægelsesfriheden samt andre overgreb.²⁷

Forholdene for børn

De angolanske myndigheder vurderede i August 2002, at omkring 100.000 børn er blevet forladt af deres familier og nu lever på egen hånd i landet.²⁸

Under henvisning til flere menneskerettighedsorganisationer rapporterede IRIN den 8. maj 2002²⁹ at Angola var "et af de værste steder på jorden at være barn". Et ud af tre børn dør før det fylder fem år og kun 30% af de som overlever opnår at komme i skole. Børn i Angola udgør mere end halvdelen af den samlede befolkning, men der har ikke været megen opmærksomhed på deres behov. De samme kilder vurderede, at halvdelen de fire millioner internt fordrevne i Angola er børn.

²⁶ WFP, Angola ceasefire: tens of thousands return home, 9 August 2002.

²⁷ Human Rights Watch, The War is Over: The Crisis of Angola's Internally Displaced Continues, A Human Rights Watch Background Briefing paper, July 3, 2002, s. 11.

²⁸ Agence France-Press (AFP), Angolan street children relearn family life at centre in Luanda, 22 August 2002.

²⁹ IRIN, Angola: One of the worst places in the world for children, 8 May 2002.

Af disse har 82% oplevet at være under beskydning og 56% har oplevet nogen træde på en landmine. Ifølge Angola's militærlovgivning skal man være 20 år³⁰ for at blive rekrutteret til hæren, men på grund af den manglende fødselsregistrering blev mange mindreårige rekrutteret. Coalition to Stop the Use of Child Soldiers vurderer, at op mod 3.000 børn kan være rekrutteret til regeringshæren. FN-organisationer samt Amnesty International og Human Rights Watch har rapporteret om rekrutteringer af børn til UNITA's oprørsstyrker. Den tidligere demobilisering af ca. 8.500 børn blev stoppet i 1998, da konflikten blussede op igen i Angola, og i 2000 kunne det konstateres, at der var sket en betydelig stigning i rekrutteringen af børnesoldater på begge sider. Coalition to Stop the Use of Child Soldiers oplyste, at UNITA har stået bag tvangsrekrutteringen af børn under 18 år. Disse børnesoldater er ofte blevet brugt til at tvangsrekrutterer andre børn og skaffe børn som sexslaver. Børn (såvel drenge som piger) helt ned til ti års alderen er blevet tvangsrekrutteret eller bortført af UNITA. Som følge af, at værnepligtsalderen i 1998 blev nedsat fra 20 til 17 år fandt der en stigning sted i antallet af børnesoldater i FAA. Coalition to Stop the Use of Child Soldiers oplyste i 2001, at der befandt sig mindst 3.000 børnesoldater i henholdsvis UNITA og i FAA.³¹

Under henvisning til en International Medical Corps (IMC) rapport oplyste IRIN, at angolanske børn under fem er i større risiko for dårlig sundhed end børn i alle andre afrikanske lande syd for Sahara. Ca. halvdelen af alle børn under fem er undervægtige. Op mod 70% af alle børn i Angola er ikke registrerede, men børnedødelighedsraten opgives til at være 172 dødsfald pr. 1.000 fødsler.³²

OCHA rapporterede i marts 2002, at der på dette tidspunkt var ca. 100.000 børn i Angola, som levede adskilt fra deres forældre. Forholdene i mange områder for

³⁰ Imidlertid oplyser Coalition to Stop the Use of Child Soldiers at værnepligtsalderen i Angola er 17 år. Lovgivningen blev ændret i november 1998, hvor rekrutteringsalderen blev nedsat fra 20 til 17 år. Manglende fødselsregistrering (5% af alle fødsler registreres) i Angola gør det dog vanskeligt at for militæret at registrere de, som er i den værnepligtige alder (www.child-soldiers.org).

³¹ Ibid.

³² IRIN, Angola: One of the worst places in the world for children, 8 May 2002.

disse børn blev beskrevet som "kritiske", idet børnehjem og "feeding centres" er overfyldte pga. det stadig stigende antal forældreløse børn og unge, der ankommer til disse centre. Mange af børnene er fejrlærte ved ankomsten.³³

FNs generalsekretærs specielle repræsentant for børn og væbnede konflikter, Olara Otunnu erklærede i maj 2002, at Lusaka-aftalen af 1994 anerkendte, at der dengang var omkring 9.000 børnesoldater i Angola, og at der er et behov for hurtigt at få klarlagt, hvor de børn befinder sig og få dem genforenet med deres familier. Han tilføjede, at generelt har FN det standpunkt, at de, som har begået forbrydelser mod børn, ikke blot skal kunne blive omfattet af en generel amnesti (se ovenfor). Otunnu forklarede, at FN støtter en sandhedskommission i lighed med den sydafrikanske.³⁴

³³ OCHA, Humanitarian Situation in Angola, Special Report, 7 March 2002.

³⁴ IRIN, Angola: Invest in children to heal conflict's scars, 14 May 2002.